ח' אדר א' שבט התשפ"ד **פרשת "תרומה"**

חצות היום 11:54 גיליון מס' 990

ושכנתי בתוכם

17:06 :בניסת שבת

18:04 :צאת שבת

עם ישראל מצווה על בניית "בית להי". אך מהי המשמעות לבית זה? שלמה המלך אומר בתפילתו בחנוכת בית המקדש "בִּי הַאֻמְנֶּם יֵשֵׁב אֱלֹהִים עַל־הָאֶרֶץ? הִנֵּה הַשָּׁמֵיִם וּשְׁמֵי הַשְּׁמֵים לֹא יְכַלְבְּלוּךְּ, אַף בִּי־הַבַּיִת הַזֶּשְׁר בְּנִיתִי" (מלכים א ח, כז) כלומר, הקב"ה אינו נמצא בבית המקדש. אפילו השמים אינם מספיקים לו. איזו צורך ומשמעות יש לבית לה'?

תמיהה נוספת המתעוררת בפרשיות אלו היא לגביי פעולת ה'שנורר'. אוספים מכל עם ישראל נדבות למשכן ולכלים – עוברים ומלקטים מפה ומשם, כל אחד לפי רצונו או יכולתו, עבור בניית המשכן. בהתבוננות ראשונית פעולה זו עשויה להתפרש כזלזול כלפי הקב"ה. היה הגיוני יותר לפעול בצורה מכובדת כמו קביעת סכום אחיד שעל כל אדם להביא מכיסו לבניית בית ה'. תמיהות אלו מעוררות אותנו לחשיבה נוספת ומעמיקה על ציווים אלו וכן על הקשר בין בית ה' ואיסוף התרומות.

נאמר בפרשה: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח). חז"ל דורשים: 'בתוכו לא נאמר, אלא בתוכם'. במשפט חד ותמציתי זה מתגלם הרעיון העצום העומד בבסיס המשכן: המטרה היא לא הבית, היא לא הכלים, היא לא העצים והאבנים והזהב, **המטרה היא הלב**. המטרה היא חיבור עם ישראל אל הקב"ה.

איך יוצרים חיבור שכזה, איך מחברים שמים וארץ?

התורה מלמדת אותנו דבר גדול וחשוב, על מנת ליצור חיבור צריך את שני הצדדים, על מנת ליצור חיבור משמעותי בין עם ישראל לרבש"ע צריך את הצד שלנו וכן צריך את הצד של הקב"ה. מצד אחד יש ציווי אלוהי ומצד שני את התנדבות העם. אדם המחפש את קרבת ה' בדרכו שלו ללא ציווי אלוהי אינו ימצא את מבוקשו. ומנגד, אם הקב"ה רוצה להשרות את שכינתו אבל אין את הנכונות של עמ"י לכך אין השכינה שורה.

אם כן, תפקידנו הוא להנכיח את מציאות ה' בעולם על ידי ולבקש את החיבור ואת קרבתו של ה' יתברך. וכפי שאמר הרבה מקוצק: "השכינה נמצאת בכל מקום שנותנים לה להיכנס".

עם ישראל מנדב כסף וזהב לבית המקדש. אך יותר מדוייק מכך- עם
ישראל מנדב את ליבו לבית המקדש, להשראת השכינה. אם כך ניתן
להבין כי אם היה סבום כפוי על כל אדם, יתכן והייתה נוצרת מציאות בה
אנשים היו נותנים את כספם וזהבם אך לא היו נותנים את ליבם.
ה"שנורר" הוא מחויב המציאות, בלעדיו העם היה מרגיש מרוחק, זר
למקום הקדוש. ללא הלב של עם ישראל גם השכינה לא הייתה שורה.

לאחר חורבן הבית אדריינוס קיסר שר"י לקח את הזהב מבית המקדש ועשה ממנו מטבעות. שאלו על כך רבותינו האם ניתן להשתמש במטבעות אלו? עונה הגמ' כי לאחר שבית המקדש חולל אין כבר משמעות וקדושה לזהב זה. כשנבוכדנצר ימ"ש הגיע לבית המקדש והחריב אותו הוא התגאה מאוד שעשה זאת. כנגד יצאה בת קול ואמרה לו: "עם הרוג הרגת, היכל שרוף שרפת, קמח טחון טחנת". לא עשית כלום, הכל נראה בנוי אבל הכל בעצם כבר הרוס.

אם הלב של עם ישראל כבר לא שם, לא מחובר, לא מנכיח את הקב"ה במעשיו, מעשיו טכניים לחלוטין, באופן הזה אין שם שכינה, אין שום משמעות לעצים ולאבנים.

הקב"ה רוצה את הלב שלנו, את הכמיהה שלנו, את הרצון שלנו לעשות ולתת. ביכולתנו להנכיח את השכינה בעולם, להחזירה לעיר הקודש לבניין בית המקדש נחרב עקב שנאת חינם ואנו יכולים לחזור ולבנות אותו מתוך אהבת חינם. מתוך רצון אמיתי להניח את הקב"ה ואת הקדושה בעולם.

שנזכה להרגיש איך בכל מעשה מצווה, מעשה טוב, אנו יוצקים קדושה ואהבה בעולמו של הקב"ה.

שבת שלום! דוד נהרי שכונת הדרים

משלוחי מנות 2000 לזכרם של הנופלים משהם

י״ד ועוד י״ד = כ״ח שקלים למשלוח. תורמים (באמצעות הברקוד), ומזדכים למס.

yad.mishoham@gmail.com | 03-9795444 | טל (תא קולי): 58-036504-7 (ע"ר)

https://meshulam.co.il/quick_payment? b=5b2cfd6069f321fe6d250c91e7cdc77c

השנה ה-28

לחברי הקהילה, שלום רב!

זו לנו השנה ה-28 לקיומו של מבצע משלוח מנות בקהילת שהם.

לנוחיות כולנו, המערכת האינטרנטית מאפשרת רישום גם באמצעות הטלפון הנייד. התשלום מאובטח.

ברווחי השנה שעברה רכשה "יד משהם" עופות, מצות, כיצים ויין לפסח למשפחות נזקקות, רוכן

כולה תוצרת הארץ, הכנסה לתושבי הדרום, מהתכולה ועד אריזת הקרטון. בנוסף, המתנה נארזת ע"י אנשים מיוחדים.

למרות ההשתתפות במבצע ראוי שכל אחד מבני המשפחה יוסיף עוד משלוח מנות אישי אבלים שולחים משלוח מנות, אך אינם מקבלים משלוח מנות על שמם (המשפחה מקבלת).

ב. מברכות ההבדלה. ג. מחלקי המנורה .

ניתן לתרום "מתנות לאביונים" ו"יד משהם"

תשלח קבלה מוכרת למס (סעיף 46).

תשלח קבלה מוכרת למס.

לחנות יד2, חוט השני, לנרשמים עד 24.2.24

2 שוברי מתנה

תדאג לקניית מצרכי המזון ולחלוקתם **ביום פורים**.

עפ״י פסיקת הרב סתיו ניתן לתרום 28₪ לנפש.

כבכל שנה, גם השנה, הכנסות המבצע קודש לצדקה, ומחולקות בין "יד משהם" ובין קרן "רון ריבלין".

סיום פדיחה מוזלת עד ט"ו אדר א (24.2.24) מוצ"ש בחצות, סיום המבצע כ"ט אדר א (9.3.24) מוצ"ש בחצות,

מחוץ לשהם.

קרן "רון ריבלין" העניקה סכומים כספיים לתושבי שהם שעמדו בקריטריונים של

לתמיכה

https://yad-mishoham.org.il/

ר. מארבע צלעות יהיה המזבח...

פ. הבדילה בין הקדש לקדש הקדשים.

חידון א' ב' לפרשת תרומה נכתב ע"י זיוה מונסונגו

א. ישוב בבקעת הירדן

ד. לצורך זה שימשו הסירות .

ח. אבני המילואים שייכים לו

ט. תכשיט.

מול זה.

י. מידה אחת לכולן.

ל. היה מונח על השולחן.

ע. שמשו בביסוי למשכן .

צ. מילה נרדפת לצד .

ש. מהאבנים בפרשה

מ. משמשת לתמונה.

נ. חלול, ריק.

ק. אנקול, וו.

ת. צבע בפרשה.

ס. שארית. עודף.

ה. השלימו: "וָאֶת ___ נֹבַח הַשְּׁלְחַן"... ו. מילה שמופיעה ז"ר פעמים בפרשה. ז. מפרש רש"י: סימן לכתר תורה. (כה,

כ. אנחנו מכירים אותו כירק. בפרשה זה

© כל הזכויות שמורות "יד-משהם" כתובת: ת.ד. 3728 שהם 60850 | טלפון: 3728 email : Yad.mishoham@gmail.com | website : מצאו אותנו בפייסבוק: יד משהם

> <u>גמ"ח חומשים וסדר תפילות שבת</u> 70 חומשי "קורן", כולל חמישה חומשי תורה ותפילות השבת.

> > תרומת משפחת עוגן <u>לתיאום לצורך השאלה</u>: בועז עוגן (שוהם) 052-8549842 058-7150870

כל הנשים והבנות מוזמנות

מזל טוב!

לאירית ולשמעון נחום לבר המצווה של הנכד אלי-ה בנם של אורטל וצבי

> לינון ולשולמית משה להולדת הנכדה בת לדניאל ולספיר

גויס כבר כ 60% מעלות הספר וכעת זו עת רצון להשלים את התהליך

אפשר לרכוש פסוק (101 ₪), אות (18 ₪) ואפילו הקדשה בתיק הספר לנצח נצחים (כמות מוגבלת)

לפרטים נוספים לפנות אל צחי 054-3050611

*מוכר לכספי מעשר ולתרומה זכר למחצית השקל

"מפי הדיבור"/יצחק לקס

"הגיע העת להרים את מקל הנדודים ולנדור שאין מניחים את המקל עד שמגיעים לארץ הקודש".

במרדכי יוסף פרידלנד ז"ל אביו של חיים פרידלנד הווה עובדא.

מרדכי, בנם של יצחק-דוד פרידלנד וטעמא-רחל בורנשטיין נולד בפולין ב - 1934. הוא היה הצעיר משמונה אחים – ארבעה בנים וארבע בנות. אימו ילדה אותו בהיותה בת 45.

מרדכי-יוסף נקרא על שם רבי מרדכי יוסף ליינר מאיז'ביצא שהיה מחשובי האדמו"רים בפולין, מייסד שושלת חסידות איז'ביצא-ראדזין ומחבר הספר "מי השילוח".

מרדכי גדל בכפר קרעשוב בפולין שהייתה על גבול נהר הסן (שהיה הגבול בין פולין הקונגרסאית לבין גליציה). בין מלחמות העולם התקיימה בכפר פעילות ציונית, והתגוררו בו כמה מאות יהודים ביניהם חסידי ראדזין וחסידי בעלז. היישוב אף נזכר בסיפוריו של יצחק בשביס-זינגר.

אביו של מרדכי התנגד שילדיו ילמדו בבית הספר של הגויים, ולכן נענש על ידי השלטונות הפולניים וישב בשל כך בכלא. נוכח קשריו עם השלטונות שהתפתחו בבית העסק לממכר בירה אותו ניהל, התיר לו מנהל הכלא להיות בכלא רק בלילות ובימים התיר לו לעבוד.

אחיו הגדולים של מרדכי למדו בישיבות החשובות בליטא, בעיקר בישיבת נוברדוק הידועה, אחיותיו עזרו בניהול העסק של המשפחה ומרדכי הקטן החל ללמוד בחיידער שבקרעשוב. מדי שבוע סבו היה עורך לו מבחן על שלמד בשבוע החולף.

בשנת 1939 אמור היה מרדכי להתחיל את לימודיו בבית הספר, וממש באותו יום הכריזו על פרוץ המלחמה בין פולין לגרמניה. מרדכי הקטן ראה במו עיניו מטוסים גרמניים מפציצים את הגשרים שעל נהר הסן.

שבוע לאחר פרוץ המלחמה הגיע לכפר קציו פולני שחיפש את יצקו, אביו של מרדכי. כשפגשו אמר לו הקצין לעזוב במהירות את הכפר שכן הוא ראה במו עיניו את שהגרמנים מעוללים ליהודים.

אביו של מרדכי כבר רצה לעזוב ולעלות בצעירותו לארץ ישראל ואולם באותו העת האדמו"ר מראדזין אסר עליו לעשות זאת. עם פרוץ המלחמה אמר שהפעם הוא לא שואל אף אחד ומחליט לבדו שהוא עושה מעשה ועולה לארץ ישראל. מרדכי הקטן זוכר את המראה שבו אביו מקבץ את כל בני המשפחה ומצווה:

"הגיע העת להרים את מקל הנדודים ולנדור שאין מניחים את המקל עד שמגיעים לארץ הקודש"<u>.</u>

האב הבטיח שאם יש כוונה אמיתית לדבר, אזי בטוח הוא שאכן יתקיים הדבר!

יצחק-דוד ומשפחתו החליטו לברוח מיד בלא שהספיקו למכור את רכושם. חלק מהרכוש החביאו, והחלו לעשות את דרכם מזרחה לצד הרוסי. תחילה, נדדו לעיירה טארנוגראד, שם היו בראש השנה אצל קרובי משפחה. משהגיעו הגרמנים, נטלו שוב את מקל הנדודים והמשיכו לעבר הגבול הרוסי. המשפחה התפצלה לקבוצות כדי ש"אם יבוא עשיו על המחנה האחת והכהו, והיה המחנה הנשאר לפליטה".

מרדכי יוסף הקטן הוצמד לאמא שלו. בדרך ל"צד הרוסי" נתקלו בחייל רוסי שמנע את מעברם לצד השני שם כבר המתינו להם שאר המשפחה. רק לאחר שאימם זעקה באידיש "אוי ויי" התברר שמדובר בקצין יהודי שהחליט בשל כך לסייע להם לעבור את הגבול לרוסיה.

עד קיץ 1940, לאחר שהמשפחה כולה התאחדה ואף הצליחה להתפרנס ממכירות בשוק השחור, חיה המשפחה בטוב. אולם אז החליט סטאלין להגלות את כל הפליטים היהודים הפולניים לסיביר. כ-270,000 פליטים יהודים פולנים הוגלו לסיביר.

לאחר כשבועיים של נסיעה ברכבות הגיעה המשפחה לסיביר. המבוגרים שבתוכם נצטוו לקחת גרזנים ולהתחיל לחטוב עצים, ומרדכי הקטן עבד בחליבת פרות וכך היה מעט חלב למשפחה.

כך במשך שנה וחצי, בקור הסיבירי, עבדו הבוגרים שבמשפחה עבודת פרך במחנה עבודה של הסובייטים.

בעקבות מבצע ברברוסה ביוני 1941, בו פלשו הגרמנים לשטחי ברית המועצות אשר הצטרפה למלחמה כנגד גרמניה הנאצית, נחתם הסכם שמשחרר את כל הפליטים הפולנים. משפחת פרידלנד עלתה על רכבת ועשתה את דרכה דרומה עד שנעצרה הרכבת בעיר ג'מבול בקצה המזרחי של מחוז קזאחסטן (על גבול קירגיסטאן).

עם ירידתם מהרכבת ראו בתחנה יהודים מזי רעב והתברר כי מדובר בתלמידי ישיבה שאותם יישבו הקומוניסטים בקולחוזים לעבודה ואשר היו על סף רעב. משפחת פרידלנד ויהודים נוספים הצליחו להקים שם קהילה יהודית ואפילו ישיבה. ביניהם היה הרב יענק'לה גלינסקי המפורסם שהיה ה"מלמד" של מרדכי ב"חדר" בג'מבול. לפרנסתם החלו היהודים לעסוק ככל יכולתם במסחר וכך חיו בג'מבול עד סוף המלחמה ואף חיתנו בה שניים מילדיהת.

עם תום המלחמה סטאלין אפשר ליהודים לחזור לפולין ואביו של מרדכי אשר הבין כי אין מה לחזור לקרעשוב אמר: "עם הגלות סיימנו. מבאן אנחנו ממשיכים רק לארץ ישראל".

בתחילה הגיעו לסוסנוביץ והיו בה תקופה, ומרדכי בן השלוש עשרה החליט להמשיך לארץ ישראל.

הוא לקח את התפילין איתו ובהגיעו לגבול עם צ'כיה פגש מכר "שמוצניק" שלא רצה לקחת אותו בגלל שהכיר את אימו. בשל כך התגלגל מרדכי ל"פועלי אגודת ישראל" איתם הגיע לצרפת לוועד ההצלה. בינתיים גם הוריו וחלק מילדיהם הגיעו לצרפת.

מרדכי הצעיר הגיע ל-אקס-לה-בן שבאלפים הצרפתיים, שם הקימה ועד ההצלה ישיבה שלימים נקראה "ישיבת חכמי צרפת" בראשותו של הרב חייקין ע"ה, שכללה בעיקר ילדים שנאספו לאחר המלחמה מהמחנות ומהמנזרים ברחבי אירופה. במהלך שהותו שם, פגש באחד הימים את ראש ישיבת פונוביז', הרב כהנמן, שהגיע לביקור. מרדכי ניגש אל הרב כהנמן ואמר לו שהוא רוצה ללמוד אצלו בישיבה. הרב כהנמן הבטיח לו שכאשר יגיע לארץ ישראל הוא יקבל אותו כתלמיד בישיבה.

הוריו של מרדכי קיבלו סרטיפיקט של עלייה ב' והצליחו להגיע לחיפה. הילדים שהיו בלתי לגאליים הגיעו למרסיי וחמישה מהם עלו ביום 1.7.47 יחד עם עוד 4,554 מעפילים על האונייה "אקסודוס – יציאת אירופה תש"ז", ספינת נהרות מעץ אמריקאית שעמדה לפני גריטה ונרכשה על ידי ההגנה.

כבר מרגע יציאתה מצרפת הייתה "אקסודוס" נתונה למעקב הבריטים, ועם הגיעה לקרבת חופי ישראל תקפו הבריטים את האונייה. לאחר מאבק קשה בו נהרגו 3 מעפילים השתלטו הבריטים על האונייה והביאו אותה לחיפה. המעפילים הורדו בכח ובאלימות קשה, והועלו על ספינות גירוש לצרפת. בהגיעם לצרפת סירבה צרפת לקבלם אלא אם כן הם ירדו מרצונם מהאוניות. בשל כך החליטו הבריטים להמשיך לגרמניה שם הורדו המעפילים והוחזרו למחנות העקורים מהם יצאו. מרדכי בן ה – 13 אשר הגיע למחנה המעצר פפנדורף שבגרמניה החל להתאמן אימונים צבאיים עם אנשי "ההגנה" שהסתננו למחנה כהכנה לקראת .עלייתו לארץ. במאי 1948 עלה מרדכי עם אחיו על ספינת מפרש שעשתה דרכה לארץ ישראל

מרדכי ואחיו ידעו שלאבא שלהם יש מכולת בתל אביב והוא מתהלך בעזרת מקל הליכה, וכך הגיעו היישר מנמל חיפה לתל אביב והחלו לחפש את הוריהם. הם פגשו נהג מונית שבמקרה הכיר בעל מכולת צולע שנעזר במקל, והביא אותם היישר לאביהם שכלל לא ידע שהם הגיעו לארץ.

אביהם פרץ בבכי ומפיו יצאה האימרה: **"ב"ה המשפחה התאחדה. אפשר להניח עכשיו את מקל הנדודים"**

מרדכי הצעיר החל לעבוד במכולת של אביו ואולם חשקה נפשו ללמוד תורה. הוא זכר את פגישתו עם הרב כהנמן, עלה על אופניו ועשה דרכו לבני ברק לישיבת פונוביז'. בהגיעו לישיבה הוא נכנס לחדרו של ראש הישיבה ואמר: "הגעתי. הנחתי את מקל הנדודים שלי וחשקה נפשי ללמוד תורה. אני מבקש ללמוד כאן כפי שהבטחת לי".

תחילה למד בישיבת "תפארת ציון" בראשות החזון אי"ש ויותר מאוחר עבר לישיבת פוניבז'. מרדכי זכה ללמוד תורה מפיהם של גדולי מרביצי התורה של התקופה, וביניהם רב שמואל רוזובסקי, הרב מיכל יהודה ליפקוביץ והרב אליהו דסלר.

לאחר 3 שנים החליט להתגייס לצבא והיה ממקימי הרבנות הצבאית.

"כל יהודי בארץ ישראל צריך לשלב בין לימוד תורה לבין קיום החובה הלאומית לשרת בצבא".

לאחר שסיים קורס קצינים, הפך לקצין הדת של חטיבת גבעתי, איתה לחם בעזה תחת פיקודו של חיים בר-לב. חלומו היה להקים גדוד של לוחמים דתיים בנח"ל.

במהלך שירותו, הרב יצחק מאיר שהיה סגן הרב הראשי לצה"ל הכיר בינו לבין מרים למשפחת ארליכט ילידת 1937 מבני ברק. אביה של מרים הגיע לארץ ישראל עם המכביה השנייה ב - 1935.

לאחר נישואיהם התגוררו מרדכי ומרים בבאר שבע. מרדכי כיהן כקצין הדת של פיקוד דרום בדרגת רס"ן, ומרים עסקה בחינוך. עם השנים נולדו למרים ומרדכי חמישה ילדים – צביקה, יעל (שיינין), מנשה ז"ל, חיים והדס (גלב).

בעקבות מצבו הבריאותי של בנם מנשה, החליטו מרדכי ומרים לטוס לברוקלין בארה"ב, שם היה יכול מנשה לקבל את הטיפול הרפואי המיטבי.

השנתיים הראשונות לשהותם היו קשות מאד. למרדכי לא הייתה פרנסה ורוב זמנו היה עסוק בטיפול בבנו מנשה. על אף כל זאת מרדכי, שהיה איש אופטימי מטבעו, דאג שגם הבית ימשיך להיות שמח והוא עצמו המשיך להצחיק את הסובבים אותו באמרות השנונות ובדברי הליצנות שהיה מוציא מפיו. לאט לאט החל להקים עסק של ביטוח ובזה עסק משך 33 שנים עד חזרתם לישראל. בתקופת שהותם בארה"ב נולדו ילדיהם חיים והדס.

לילדיו תמיד אמר: "תציבו מטרות בחייכם ותזכרו שבין שתי נקודות עובר קו ישר אחד".

בשנת 2000 חזרו מרדכי ומשפחתו לישראל לפתח תקווה שם ניהל עסק של כרטיסים מגנטיים עד צאתו לפנסיה, אז עברו לבית טובי העיר בירושלים וגם שם הפך מרדכי מהר מאד לדמות משמעותית בקרב הדיירים. עם נכדיו וניניו היה למרדבי קשר מיוחד מאד.

גם כשמחלת הסכרת החמירה ונאלצו לכרות את רגלו לא איבד מרדכי את האופטימיות והשמחה ששמרה עליו ולא פעם אמר: "אני אמנם עם רגל אחת בקבר אבל אני מלא חיים".

בכ"ב אדר תשע"ט עלתה נשמתו למרומים וקבורתו הייתה בבית הקברות סגולה בפתח תקוה.

בסלולאר 950-8806699

